

Oponentský posudek na diplomovou práci **Evy Obrátilové**:

**Motivace pojmenovávání ve vlastních jménech mongolských nomádů
(Některé projevy nazírání světa mongolských nomádů na základě
sémantického rozboru osobních jmen a místních názvů)**

(Praha 2010, 101 str.)

Diplomová práce Evy Obrátilové se zabývá dvěma vzájemně souvisejícími fenomény – důvody a okolnostmi výběru jmen pro osoby a místa v mongolské kultuře. Už výběrem tématu autorka prokázala značné badatelské odhodlání, protože jde o náměty málo efektní, jejichž zpracování zároveň představuje množství úskalí.

První část se věnuje osobním jménům v Mongolsku. Tato problematika nezůstala v minulosti nepovšimnuta mongolskými a zahraničními badateli a autorka po obecném shrnutí teoretických východisek pečlivě hodnotí přínos doposud publikovaných prací a jejich využitelnost pro vlastní badatelský záměr. Posléze se věnuje především aspektu, který je v kulturních souvislostech mongolských antroponym bytostně důležitý – významu jména v duchovním světě nomádů a způsobům, jakými jméno a jeho užití ovlivňuje život jeho nositele a okolí. Po vyčerpávajícím popisu rituálů a zvyklostí rozděluje autorka mongolská osobní jména na ta, která mají svým pozitivním významem ovlivnit život svého nositele, a na ta, která svými (často negativními) významy zajišťují jeho ochranu. Toto rozdělení vynikajícím způsobem reflektuje skutečné kořeny motivací pojmenovávání v Mongolsku. Čtenáře spolehlivě překvapí porovnání s tradicemi pojmenovávání v české minulosti a neobyčejné množství shod ve dvou natolik vzájemně vzdálených kulturách.

Ve druhé části, která se týká toponym, se diplomantka musela potýkat s daleko většími obtížemi, především s téměř úplnou novostí tématu a jeho jazykovou náročností. Celá její práce na této kapitole, počínaje výběrem vhodné metodologie a shromažďování materiálu a informací, je průkopnická a už tím neobyčejně přínosná. Autorka prozkoumala několik stovek toponym a rozdělila je z hlediska motivace pojmenování do čtrnácti velkých kategorií, z nichž dvěma – názvům odvozených od výrazů pro přírodní útvary a pro části těla – se věnuje podrobně a dále je klasifikuje. Z této klasifikace jasně vystupuje vnímání krajiny očima mongolských kočovníků. Výsledky dlouhodobé soustavné práce, které autorka v této kapitole přináší, ukazují zároveň směry dalšího bádání, které již rozsah diplomové práce přesahují.

Velkým přínosem diplomové práce Evy Obrátilové je slovník mongolských toponym s vysvětlujícím překladem, který přináší mimo jiné cenné etymologické poznatky.

Eva Obrátilová dokázala při své práci zkombinovat různé druhy zdrojů informací – vědecké práce nebo jejich části, terénní výzkum v Mongolsku i v Čechách, konzultace s mnoha odborníky. Jako neobyčejně produktivní se ukázalo využití odborné bohemistické literatury.

Diplomová práce Evy Obrátilové je vyzrálým vědeckým dílem, které svou metodologickou precizností, hutností a novostí daleko převyšuje nároky kladené na diplomovou práci a které lze prakticky bez dalších úprav publikovat.

Práci jednoznačně doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit jako výbornou.

V Praze dne 25.5.2010

Veronika Zikmundová

